

ความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.)
รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

The Satisfaction of the Students Majoring in Disaster Prevention and Mitigation
Administrator Program (14th generation) towards the Public Relations Media of the
Department of Disaster Prevention and Mitigation

เบญจวรรณ ชยางกูร ณ อยุธยา

Benchawan Chayangkun Na Ayutthaya

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

Department of Disaster Prevention and Mitigation

กระทรวงมหาดไทย

Ministry of Interior

E-mail : midori.opp@gmail.com

บทคัดย่อ

งานการศึกษานี้ พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อที่มีค่ามากที่สุด 6 ลำดับแรก ในเรื่องระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ข้อมูลมีความครบถ้วน/สมบูรณ์ ข้อมูลมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ข้อมูลมีความทันสมัย เนื้อหาเข้าใจง่าย ข้อมูลที่ได้รับตรงตามความต้องการ และข้อมูลมีประโยชน์/น่าสนใจ สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านปริมาณของสื่อประชาสัมพันธ์จำนวนที่จัดส่งให้ อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ปริมาณจุลสาร ระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ ปริมาณคู่มือการดูแล เล่มเล็ก ปริมาณแผ่นพับ ปริมาณโปสเตอร์ และปริมาณหนังสือแนะนำกรม ด้านรูปแบบเรื่องความชัดเจนของข้อความที่แสดง ระดับมากที่สุด 2 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร และความเหมาะสมของแบบอักษร ระดับมาก 2 ข้อ ได้แก่ ความเหมาะสมของสีอักษร และความคมชัดของข้อความ ด้านเมนู/หัวข้อ ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่งมีความเหมาะสม ข้อความสื่อเข้าใจง่าย และการแบ่งประเภท/หมวดหมู่ ด้านภาพรวมทั่วไป ระดับมากที่สุด 3 ข้อ ได้แก่ ความสวยงาม/ความน่าสนใจ สีของรูปเล่มทั้งหมด (ปก,เนื้อหา) และการออกแบบ

คำสำคัญ : นักศึกษา, ความพึงพอใจ, งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย,

ABSTRACT

This study reveals that the level of satisfaction of the students majoring in Disaster Prevention and Mitigation Administrator Program (14th generation) towards the public relations media of the Department of Disaster Prevention and Mitigation is very high when considering the means of the first six highest content items in terms of the content satisfaction of public relations media; that is the information is complete/perfect; the information is accurate and reliable; the information is up to date; the contents are easy to

understand; the information is matched with the need; and the information is useful and interesting to be applied effectively. Regarding the quantity of public relations media released, the highest level is the quantity of the pamphlets. The very high level consists of four items, namely the quantity of the small cartoon manuals, of the brochures, of the posters, and of the guidebooks. Regarding the format of the message-expressed clarity, the highest level consists of two items, namely the appropriateness of the font sizes, and the appropriateness of the fonts. The very high level consists of two items, namely the appropriateness of font colors and the sharpness of the texts. Moreover, regarding the menu/topic, the highest level consists of three items, namely the appropriate location, the comprehensible media, and the division of the types/categories. Finally, regarding the general overview, the highest level consists of three items, namely the beauty/the interest, the color of the format (cover, content), and the design.

Keywords: student, satisfaction, the Department of Disaster Prevention and Mitigation

1. บทนำ

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางของภาครัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีบทบาทและภารกิจหน้าที่ที่สำคัญ คือ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาระบบป้องกัน เตือนภัย และบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างเครื่องช่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เพื่อสร้างการรับรู้และตระหนักให้แกทุกภาคส่วน (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, กระทรวงมหาดไทย. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 : 6)

ในการปฏิบัติการกิจที่สำคัญดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วง และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดทำแผนงาน วางกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัย รวมทั้งเสริมสร้างภาพลักษณ์หน่วยงานจึงต้องจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และดำเนินการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยผ่านกลไกการสื่อสาร ประสานความร่วมมือสื่อมวลชนประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการจัดการภัยพิบัติ และเสริมสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประสานการปฏิบัติด้านการบริหารการสื่อสารและการจัดการข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน จัดทำและผลิตสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ประชาสัมพันธ์การผลิตสื่อในรูปแบบภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว คู่มือ โปสเตอร์ แผ่นพับ เป็นต้น รวมทั้งมีการเผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ ออกสู่สาธารณชนในวงกว้าง เพื่อให้ประชาชนคนไทยทั้งประเทศมีความรู้และสร้างความเข้าใจในการจัดการภัยพิบัติ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และปลูกฝังจิตสำนึกในด้านความปลอดภัยเป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงานป้องกันภัยเชิงรุกและการจัดการภัยพิบัติอย่างยั่งยืน

ดังนั้น สื่อประชาสัมพันธ์จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข่าวสาร เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ กิจกรรมความเคลื่อนไหวและการดำเนินงานของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผยแพร่ความรู้เป็นประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้รับรู้ เข้าใจ เข้าถึง เกิดความนิยมศรัทธา และไว้วางใจ เหตุนี้กระบวนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ จึงต้องสื่อให้ทราบหลักการ เพื่อให้ผู้รับหรือบริโภคข้อมูลจากสื่ออื่นๆ เกิดความเข้าใจและใช้สื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตรงต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์ปัจจุบัน (อรุณรัตน์ ชินวรรณ, 2553:5)

สื่อสิ่งพิมพ์ (Printing Media) หนึ่งในบรรดาสื่อที่มีความน่าเชื่อถือเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน สะดวกสบายสำหรับการใช้งาน มีความคงทนถาวร สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างกว้างขวาง กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ออกมาในหลายรูปแบบ เช่น คู่มือการดูแลรถเล็ก โพสต์เตอร์ แผ่นพับ จุลสาร และหนังสือแนะนำกรมฯ อย่างไรก็ตามประสิทธิภาพของสื่อขึ้นอยู่กับผู้รับสารผ่านสื่อที่อาจสะท้อนผ่านระดับความพึงพอใจ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพของสื่อสิ่งพิมพ์ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง วางแผน และพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งในประเด็นด้านเนื้อหา ปริมาณ และรูปแบบได้ จึงนำมาซึ่งความสำคัญของการวิจัยนี้ ภายใต้เป้าหมายหลักของการวิจัยใน คำถามที่ว่า “แนวทางการปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านเนื้อหา ปริมาณ และรูปแบบ ให้ตอบสนองต่อความพึงพอใจของผู้ใช้งาน ในที่นี้หมายถึง นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) ควรเป็นเช่นใด”

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้ให้ความสนใจในการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสำรวจความพึงพอใจอันจะเป็นผลสะท้อนกลับจากหน่วยงานในส่วนภูมิภาคในฐานะเป็นผู้ขยายผล และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และตระหนักรู้ด้านสาธารณภัยของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อันจะนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง วางแผน และพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ทั้งในประเด็นเนื้อหา ปริมาณ และรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2. ขอบเขตการศึกษา

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณสำหรับการศึกษา โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสำรวจที่สร้างขึ้นเอง โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้ 1. ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 จำนวน 36 คน 2. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งสังกัด และปัจจัยสนับสนุนด้านต่างๆ ได้แก่ ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในด้านเนื้อหา ปริมาณ และรูปแบบ ตัวแปรตาม คือแนวทางการปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน 3 ประเด็น ด้านเนื้อหา ปริมาณ และรูปแบบ เพื่อตอบสนองต่อความความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับพื้นที่เสี่ยงภัย 2. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีฐานข้อมูลปริมาณความต้องการสื่อประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ 3. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบแนวทางในการพัฒนารูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ที่ตรงต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

4. แนวคิดและทฤษฎีสื่อประชาสัมพันธ์ (สื่อสิ่งพิมพ์) (The Media Design)

ความหมายของสื่อประชาสัมพันธ์ (สื่อสิ่งพิมพ์) สื่อ แปลมาจากคำว่า medium หรือ media ซึ่งเป็นภาษาละติน แปลว่า กลาง อยู่ตรงกลาง สิ่งที่อยู่ตรงกลาง แต่เมื่อนำมาใช้ในภาษาอังกฤษก็มีความหมายกว้างออกไป จนรวมถึงวิธี (means) สิ่งแวดล้อมห่อหุ้ม (environmental element) อาทิ อากาศสำหรับคน น้ำสำหรับปลา เครื่องมือ (instrument) ตัวแทนหรือตัวนำ (agency) วัสดุ (material) เทคนิค (technique) หรือแม้แต่ person as medium แต่เมื่อวิชาการด้านการสื่อสาร และการสื่อสารมวลชนก้าวหน้ามากขึ้น คำว่า สื่อ (medium หรือ media) ก็ได้รับการวิเคราะห์ศึกษาและตกแต่งพัฒนาจนมีความหมายเป็นศัพท์เทคนิค (technical term) หรือศัพท์เฉพาะที่มีความสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะสื่อกลายเป็นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้ในการสื่อสารทุกรูปแบบและทุกประเภท ความหมายเดิมที่จำกัดอยู่เฉพาะเรื่องของภาษาที่ใช้ในการพูดหรือการสอน (ภาษาไทยที่เป็นสื่อการสอนที่ใช้กันมากที่สุดในสถาบันการศึกษาของไทย) ก็ได้ขยายออกมามีครอบคลุมถึงสื่อวัตถุ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์) สื่อบุคคล (สื่อภาษา สื่อท่าทาง พ่อสื่อแม่สื่อ สื่อประชาชน หรือ population media) สื่อผสม (สื่อมวลชน สื่อการสอน สื่อข้อมูล สื่อโสตทัศน์) หรือแม้กระทั่งสาร (สื่อวัจนะภาษา สื่อ อวัจนะภาษา)

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ หมายถึง เครื่องมือหรือตัวกลางที่ใช้ในการนำข่าวสาร เรื่องราวจากองค์กรหรือหน่วยงานไปสู่ประชาชน

สื่ออาจจำแนกได้หลายประเภทหลายหลักเกณฑ์แต่การกำหนดประเภทของสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องคำนึงถึงลักษณะที่เป็นรูปธรรม ลักษณะที่พัฒนาได้ประโยชน์ในปัจจุบันและศักยภาพเพื่ออนาคต

ประเภทของสื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยปกติทั่วไปมีการแบ่งประเภทของสื่อกันไว้หลายประเภท และหลายหลักเกณฑ์ (criteria) ประมวลสรุป ได้ดังนี้ 1. แบ่งตามวิวัฒนาการ ได้แก่ สื่อประเพณี (traditional media) สื่อมวลชน (mass media) สื่อเฉพาะกิจ (specialized media) 2. แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางสังคม ได้แก่ สื่อข่าวสาร (information media) สื่อการศึกษา (education media) สื่อบันเทิง (entertainment media) 3. แบ่งตามประสาทที่ใช้ในการรับสาร ได้แก่ สื่อโสต (audio media) สื่อทัศน์ (visual media) สื่อโสตทัศน์ (audio-visual media) 4. แบ่งตามบทบาทหน้าที่ทางเทคนิค (technical functions) ได้แก่ สื่อถ่ายทอดสาร transmission media) สื่อบันทึกสาร (record media) 5. แบ่งตามเครื่องนำรหัสสาร ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (print media) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (electronic media) สื่อบันเทิงเสียงหรือภาพ (film or tape)

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมได้ (Controllable Media) ได้แก่
 - สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media)
 - สื่อบุคคล (Personal Media)
 - สื่อโสตทัศน์ (Audio-visual Media)
 - สื่อกิจกรรมต่าง ๆ (Activity Media)

2. สื่อประชาสัมพันธ์ที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrollable Media)

- สื่อมวลชน (Mass Media)

ความสำคัญของสื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีความสำคัญ คือ

1. เพื่อการถ่ายทอดหรือบอกข่าวสารให้แก่ประชาชนได้รับทราบ
2. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง
3. เพื่อเป็นการสร้างความนิยมและภาพพจน์ที่ดีขององค์กร

ลักษณะของสื่อประชาสัมพันธ์แต่ละประเภท

สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media) สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ (The Printed Words)

- สื่อเพื่อการสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน (House or Home Journal) เป็นหนังสือวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้สื่อสัมพันธ์ในหน่วยงานให้รู้หรือเข้าใจและแจกจ่ายกันเฉพาะภายในหน่วยงาน

- สื่อสัมพันธ์ภายนอกหน่วยงาน (External Publication) เป็นวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้เพื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับบุคคลภายนอกหน่วยงาน จัดทำรูปเล่ม ประณีต ใช้ถ้อยคำ สำนวน ภาษา เป็นทางการ กระทบต้วมากกว่าหนังสือสัมพันธ์ภายใน

- สื่อสัมพันธ์แบบผสม (Combination) เป็นการจัดทำสิ่งพิมพ์ สื่อสัมพันธ์ในลักษณะผสมใช้อ่านได้ทั้งคนภายในและภายนอกหน่วยงานในเล่มเดียวกัน

5. แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ (สื่อสิ่งพิมพ์)

“บทบาทของหนังสือพิมพ์ หมายถึง หน้าที่และความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์อันมีต่อสังคม หนังสือพิมพ์จึงต้องตระหนักและเข้าใจในภารกิจทั้งสองประการนี้โดยถูกต้องและถ่องแท้ ตลอดเวลา มิฉะนั้นก็ชั่วเขาคิดเพี้ยน ไม่บรรลุดุติประสงค์ของหนังสือพิมพ์เพราะอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ สังคมส่วนรวมได้” (วัลลภ สวัสดิวัตลภ, 2535: 82)

“สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพราะสื่อสิ่งพิมพ์ได้เสริมสร้างบทบาทพื้นฐาน ด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองควบคู่กันไป บางครั้งมีผู้กล่าวว่า ความเจริญของประเทศอาจวัดได้จากปริมาณการบริโภคกระดาษของชนในชาตินั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่ง สำหรับประเทศไทย เช่นเดียวกัน บทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ได้มีบทบาทสูงยิ่งในการพัฒนาประเทศมาจนปัจจุบันและในอนาคตต่อไปอย่างไม่ที่สิ้นสุด (วิชัย พยัคฆ์โส, 2542: 1)

“เมื่อเทคโนโลยีทางการพิมพ์เจริญก้าวหน้าจนถึงขั้นมีการประดิษฐ์เครื่องจักรและอุปกรณ์ทางการพิมพ์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพิมพ์จำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็วทำให้สิ่งพิมพ์มีบทบาทมากมายในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ตั้งแต่การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง เป็นแหล่งข้อมูลที่มนุษย์ใช้ประกอบการตัดสินใจ สิ่งพิมพ์นอกจากจะมีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวันระดับบุคคลแล้ว ยังมีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาบ้านเมือง ต่อความเจริญทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมด้วย” (จินตนา ทองประยูร, 2537: 14)

“สื่อสิ่งพิมพ์มีบทบาทอย่างสำคัญในสังคมทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ไม่ว่าจะศึกษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และการมีอิทธิพลที่แตกต่างไปจากสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ อาจสรุปบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีต่อสังคมได้ 3 ประการคือ บทบาทในการพัฒนาการเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม” (อนันต์ ธนา อังกินันท์, 2539: 260)

“สื่อสิ่งพิมพ์มีส่วนช่วยให้การดำรงชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากยุคปราศจากสิ่งพิมพ์สามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อนำไปประกอบอาชีพด้วยการเรียนรู้จากหนังสือ อย่างไรก็ตาม แม้สื่อสิ่งพิมพ์จะ

สามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่มนุษย์ได้หลายประการ แต่ก็สามารถชักนำไปในทางที่ผิดได้จนเป็นการทำลายสังคมแต่โดยคุณประโยชน์ส่วนรวมแล้ว สื่อสิ่งพิมพ์ได้เข้ามามีส่วนช่วยเหลือให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ดีขึ้น รวมทั้งได้ช่วยแนะนำแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ” (สุรัตน์ นุ่มนนท์, 2539: 60)

“สิ่งพิมพ์สามารถช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพและความรู้ ความสามารถ ทำให้แต่ละคนรู้ว่าควรจะทำปฏิบัติน้อยๆอะไรจึงจะมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์และมีความสุข ในด้านสิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร และ จุลสาร ก็เอื้ออำนวยต่อการศึกษามาก หนังสือพิมพ์นอกจากให้ความรู้เรื่องราวข่าวสาร ประจำวันแล้ว ยังเป็นเครื่องมือทางการศึกษา และยังเป็นข้ออ้างอิงอีกด้วย วารสารเสนอเหตุการณ์และบทความวิชาการ ที่ทันสมัย ซึ่งให้ประโยชน์ได้เต็มที่แล้ว วารสารเชิงวิชาการยังใช้สำหรับค้นคว้าอ้างอิงเสมือนตำราได้ตลอดไป ฤทธิต่างๆ ที่มีผู้คิดค้นขึ้นมาจะตีพิมพ์ในวารสารก่อนเสมอ สำหรับจุลสารมีประโยชน์ในแง่ของการเสนอเรื่องราวที่เป็นประโยชน์อื่นๆ เฉพาะอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเกษตร การเมือง การปกครอง การพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศ” (นันทา วิฑูรย์ศักดิ์, 2537: 208)

6. แนวคิด โมเดล ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ. 4.0)

สาธารณภัยมีแนวโน้มทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ การจัดการสาธารณภัยที่เป็นระบบนับเป็นกลไกสำคัญในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย รัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมรับมือสาธารณภัยให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัย จึงได้สั่งการให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ปรับกลไกการจัดการสาธารณภัย โดยนำเสนอโมเดล “การจัดการสาธารณภัย : ปภ. 4.0” ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของโลกยุคดิจิทัล ดังนี้

ปภ. 1.0 (ก่อนปี พ.ศ. 2545) : มุ่งแก้ไขปัญหาสาธารณภัยเชิงรับ เน้นการสงเคราะห์ช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในระยะเร่งด่วน ควบคู่กับการบรรเทาและฟื้นฟูหลังภัยสิ้นสุด ซึ่งในขณะนั้นยังไม่มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบภารกิจด้านการจัดการสาธารณภัยของประเทศอย่างเป็นทางการ

ปภ. 2.0 (พ.ศ. 2545 – 2549) : มุ่งจัดการสาธารณภัยเชิงรุก โดย พ.ร.บ.ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 ได้จัดตั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ซึ่งรวมหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าไว้ด้วยกัน พร้อมให้ความสำคัญกับการจัดการสาธารณภัยที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งการเตรียมพร้อมและลดผลกระทบก่อนเกิดภัย การจัดการภาวะฉุกเฉินในขณะเกิดภัย การสงเคราะห์ช่วยเหลือ และฟื้นฟูบูรณะภายหลังภัยสิ้นสุด

ปภ. 3.0 (พ.ศ. 2550 – 2559) : มุ่งจัดการสาธารณภัยเชิงบูรณาการ

• มีการตรา พ.ร.บ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 เป็นกฎหมายหลักในการจัดการสาธารณภัย โดยมีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ ทำหน้าที่บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมความพร้อมรับมือและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย อีกทั้งได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและผู้มีอำนาจสั่งการแก้ไขปัญหาสาธารณภัยในทุกระดับอย่างชัดเจน

• เชื่อมโยงการจัดการสาธารณภัยสู่การปฏิบัติ ภายใต้กรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573 และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2558 เพื่อสร้างประเทศไทยให้ “รู้รับ ปรับตัว ฟื้นเร็วทั่ว อย่างยั่งยืน (Resilience)”

ปภ. 4.0 (พ.ศ. 2560 – 2579) : มุ่งจัดการสาธารณภัยอย่างยั่งยืน โดยประสานพลัง “ประชารัฐเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการสาธารณภัยเชิงรุกที่ครอบคลุมและเชื่อมโยงทุกมิติ พร้อมน้อมนำแนว

พระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานในการพัฒนางานด้านการจัดการสาธารณสุขให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

- เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายให้มีภูมิคุ้มกันจากสาธารณสุขในทุกระดับ โดยส่งเสริมให้ชุมชนในพื้นที่เสี่ยงภัยมีศักยภาพในการรับมือและจัดการภัยพิบัติ ตามแนวคิดการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน ควบคู่กับการผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในระดับพื้นที่ อีกทั้งพัฒนางานอาสาสมัครให้เป็นระบบและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ยกระดับการจัดการสาธารณสุขระหว่างประเทศสู่มาตรฐานสากล โดยส่งเสริมบทบาทการเป็นประเทศแกนนำด้านการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติในภูมิภาคอาเซียนและประชาคมโลก ภายใต้กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พร้อมทั้งจัดตั้งทีมค้นหาและกู้ภัยในเขตเมืองขนาดกลาง (USAR Team) รวมถึงวางระบบคลังสิ่งของสำรองจ่าย และระบบโลจิสติกส์ในการส่งต่อความช่วยเหลือไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนที่ประสบภัยขนาดใหญ่

- ส่งเสริมการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และพัฒนางานวิจัยด้านการจัดการสาธารณสุข ให้ความสำคัญกับการคิดค้นนวัตกรรม แนวคิด และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนางานด้านการจัดการสาธารณสุขเชิงสร้างสรรค์ ภายใต้ความหลากหลายของประเภทภัย และความแตกต่างเชิงภูมิศาสตร์ พร้อมสนับสนุนงานวิจัยที่สามารถต่อยอดและขยายผลในการสร้างศักยภาพการจัดการสาธารณสุขของประเทศ

- เชื่อมโยงเทคโนโลยีสู่การวางระบบการจัดการสาธารณสุข โดยจัดทำฐานข้อมูลสาธารณสุข และพัฒนาลิงก์ข้อมูลสาธารณสุขแห่งชาติให้มีเอกภาพ การวางระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าที่เหมาะสม และเข้าถึงประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยอย่างรวดเร็ว พร้อมนำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) มาใช้ในการตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงภัยและพื้นที่ประสบภัย อีกทั้งใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการอำนวยความสะดวก การแก้ไขปัญหาสาธารณสุข

- สานพลัง “ประชารัฐ” ขับเคลื่อนกลไกการจัดการสาธารณสุข โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข พร้อมส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมลดความเสี่ยงจากสาธารณสุข ภายใต้หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และเชื่อมโยงเครือข่ายให้พร้อมรับมือและจัดการสาธารณสุขอย่างเข้มแข็ง รวมถึงส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความตระหนัก และมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

- เตรียมพร้อมองค์กรรองรับการจัดการสาธารณสุข : ปก 4.0 มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่ใช้เทคโนโลยีในการขับเคลื่อนการทำงานทั้งระบบ (Digital Culture) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้ปรับตัวเท่าทันต่อเทคโนโลยี และพร้อมจัดการสาธารณสุขทุกรูปแบบ การวางแผนรับมือสาธารณสุขเชิงกลยุทธ์ที่ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้องค์กรเติบโตภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีของโลกยุคดิจิทัล และมีศักยภาพในการจัดการสาธารณสุขเชิงรุกอย่างยั่งยืน

สื่อประชาสัมพันธ์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 นับเป็นจุดเปลี่ยนของโลกในปัจจุบัน สิ่ง queเปลี่ยนแปลงอย่างป็นรูปธรรมนั้นย่อมเป็นที่ประจักษ์พัฒนาการของการสื่อประชาสัมพันธ์ไปสู่รูปแบบใหม่ การใช้สื่อใหม่ที่เรียกกันว่าสื่อ “Application” และสื่อ “New Media” เข้ามามีบทบาทการผสมผสานในยุคโลกาภิวัตน์มีการดำเนิน Digital เพื่อการเข้าถึงความต้องการของผู้รับ เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงและวัดผลได้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างโอกาสทางการรับรู้ให้กว้างขวางขึ้น หรืออย่าง queภาคธุรกิจใช้คำว่าการตลาดกลยุทธ์การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ จึงเป็นความจำเป็นที่ต้องคอยขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์ในทุกยุคทุกสมัยการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการดำเนินการที่จะสร้างสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบใหม่ให้ดึงดูดไปสู่การเผยแพร่ออกไปอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง โดยการใช้สื่อต่างๆ อย่างหลากหลาย เพื่อให้ตรงตามความ

ต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมจะเกิดประสิทธิผลสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างความตระหนัก และปลูกจิตสำนึกสื่อประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระจายข้อมูลที่ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร ทั้งนี้การเลือกสื่อต้องพิจารณาเลือกสื่อที่เหมาะสม และสามารถ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด อีกทั้งควรเป็นสื่อที่ควบคุมได้เพื่อให้ได้ข้อความที่เราต้องการ สื่อออกไปไม่มีความถูกต้องและครบถ้วน การเข้าสู่ยุค 4.0 โดยอันดับแรกเลยคือเรื่องของเทคโนโลยีที่ควรใช้ให้เป็น เพราะในโลกปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งมันยังช่วยให้ชีวิตเราง่ายขึ้น ต้องหมั่นดูอยู่เสมอว่ามีอะไรที่ตรงกับเราบ้าง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่างยิ่งขึ้น เรื่อง ปก. 4.0 นับเป็นโมเดล การขับเคลื่อนไปด้วยกัน

กล่าวได้ว่า โมเดล “การจัดการสาธารณภัย : ปก. 4.0” ทำให้ประเทศไทยมีกลไกการจัดการสาธารณภัยที่เป็นระบบตามมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศของรัฐบาลตามนโยบาย “ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)” เพื่อนำพาประเทศไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา www.disaster.go.th/ (20 มีนาคม 2559)

7. สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาด้านข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจที่มีความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่าคุณสมบัติของผู้กรอกแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง 17 คน คิดเป็นร้อยละ 47.22 เพศชาย 19 คน คิดเป็นร้อยละ 52.78 มีช่วงอายุระหว่าง 41 - 45 ปี มากที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.34 เป็นข้าราชการ มากที่สุด 36 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และสังกัดสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด มากที่สุด 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจของนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

จากการศึกษาวิจัยระดับความพึงพอใจความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวข้อสีของรูปเล่มทั้งหมด (ปก, เนื้อหา) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ หัวข้อความสวยงาม/ความน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.22

ผลการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม คือ การรณรงค์ด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ ควรรณรงค์ปลูกจิตสำนึกตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับประชาชนทั่วไปให้ตระหนักถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้น การออกแบบควรใช้รูปภาพ ข้อความ ควรเน้นสีส้ม และให้มีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง และจริงจัง สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นรูปภาพแบบภาพการ์ตูน หรือมีเรื่องราวแบบการ์ตูนจะเป็นที่ยอมรับ และสนใจกับบุคคลทั่วไป และควรจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์รณรงค์ให้ครอบคลุมทุกประเภทภัย การจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ควรจัดแยกตามระดับของผู้ที่ต้องการเผยแพร่ เช่น ถ้าจะผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อประชาชนทั่วไปควรเป็นเนื้อหาที่เข้าใจง่าย เป็นภาษาง่าย ถ้าจะผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเด็ก และนักเรียน ควรจัดทำเป็นฉบับการ์ตูน และควรผลิตสื่อแบบเป็นภาษาอังกฤษ สั้นๆ เข้าใจง่าย เกี่ยวกับสาธารณภัยต่างๆ

8. การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ใช้แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรเรื่องความพึงพอใจ (Satisfaction) และแนวคิดตัวแปรเรื่องการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ (The Media Design) นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

แนวคิดและความสำคัญของการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ (The Media Design) จากผลการศึกษาวิจัย ข้อมูลความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยใน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านปริมาณ และด้านรูปแบบ พบว่า ความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อมูลมีความครบถ้วน/สมบูรณ์ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.42 ข้อมูลมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ข้อมูลมีความทันสมัย มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.33 เนื้อหาเข้าใจง่าย มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ข้อมูลที่ได้รับตรงตามความต้องการ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.25 ข้อมูลมีประโยชน์/น่าสนใจ สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61 ภาพรวมความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.45 ความพึงพอใจด้านปริมาณ พบว่า ระดับความพึงพอใจด้านความพึงพอใจด้านปริมาณของสื่อประชาสัมพันธ์จำนวนที่จัดส่งให้เพียงพอของสื่อประชาสัมพันธ์ของ นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวข้อจุลสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 หัวข้อปริมาณของแผ่นพับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ปริมาณของคู่มือการดำเนินงานเล่มเล็ก และปริมาณของโปสเตอร์ มีค่าเฉลี่ย 3.92 ความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความชัดเจนของข้อความที่แสดง 2) เมนู/หัวข้อเมนู/หัวข้อ 3) ภาพรวมทั่วไป ระดับความพึงพอใจด้านความชัดเจนของข้อความของสื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 พบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวข้อความเหมาะสมของแบบอักษร (Font) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 หัวข้อความเหมาะสมของขนาดอักษร (Size) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ หัวข้อความคมชัดของข้อความ (Sharpen) มีค่าเฉลี่ย 4.17 ระดับความพึงพอใจด้านเมนู/หัวข้อของสื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 พบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวข้อการแบ่งประเภท/หมวดหมู่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ หัวข้อข้อความสื่อเข้าใจง่าย สะดวกต่อการค้นหา มีค่าเฉลี่ย 4.28 ระดับความพึงพอใจด้านภาพรวมทั่วไปของสื่อประชาสัมพันธ์ของ นักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 พบว่าระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 เมื่อพิจารณารายข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หัวข้อสีของรูปเล่มทั้งหมด (ปก, เนื้อหา) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 และหัวข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ หัวข้อความสวยงาม/ความน่าสนใจมีค่าเฉลี่ย 4.22

ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ปัจจัยด้านเพศทั้งเพศชายและเพศหญิง ปัจจัยด้านระดับเพศ อายุ ตำแหน่ง และสังกัด ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกัน

และบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จึงสรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (นบ.ปภ.) รุ่นที่ 14 ที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทั้งด้านเพศ ด้านอายุ ด้านสังกัด ไม่มีผลต่อระดับความพึงพอใจ ข้อมูลมีประโยชน์/น่าสนใจ สามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย 4.61 กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดำเนินการในด้านเนื้อหาของสื่อประชาสัมพันธ์เป็นประโยชน์ เห็นควรให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ข้อมูลมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือและเนื้อหาเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4.56 กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการสนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์มีความเชื่อถือ เห็นควรดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ สาธารณภัยเรื่องอื่นๆ ลงไปสู่ประชาชน หรือภาคีเครือข่ายให้มากขึ้นปริมาณคู่มือการดูแลและปริมาณโปสเตอร์ มีค่าเฉลี่ย 3.92 เห็นควรจัดทำคู่มือการดูแลและปริมาณโปสเตอร์เพิ่มเติม

โดยมีการกำหนดรูปแบบที่ดึงดูดให้ผู้รับสารเข้าใจเป้าหมายของสื่อสิ่งพิมพ์ ผลดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความพึงพอใจตามทฤษฎี X และทฤษฎี Y ของ McGregor ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า คนโดยพื้นฐานแล้วจะพยายามพัฒนาวิธีการทำงาน หรือพัฒนาด้วยตัวเองอยู่เสมอ กล่าวคือผู้บริหารจะไม่ทำการควบคุมอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองมากยิ่งขึ้น วิธีการจูงใจก็มีวิธีการที่แตกต่างไปจากทฤษฎี X การจูงใจจะมุ่งสนองตอบความต้องการในระดับสูงขึ้น ดังนั้นการจูงใจจึงเป็นการจูงใจด้วยความต้องการทางด้านความมีชื่อเสียง และความต้องการทางด้านความสำเร็จในชีวิต สิ่งจูงใจในการทำงานที่ใช้กับแนวคิดนี้ คือความต้องการให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น และไม่เห็นด้วยกับการใช้สิ่งจูงใจ หรือการลงโทษที่เข้มงวด ส่วนทฤษฎี Y ผู้บริหารไม่จำเป็นต้องควบคุมมาก แต่ให้มีการรับผิดชอบดูแลกันเอง ระหว่างพนักงาน การจูงใจให้พนักงานทำงานจึงเน้นที่การยอมรับ การมีเกียรติ ชื่อเสียง และการประสบความสำเร็จเป็นการตอบแทน

บรรณานุกรม

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. กระทรวงมหาดไทย. (2550). **พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.**
- กาญจนา อรุณสุขจุฑา. (2546). **ความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ต่อการดำเนินการของสหกรณ์การเกษตรไชยปราการจำกัด.** เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตรชัย พงษ์พิจิตร. (2535). **ทัศนคติที่มีต่อการรับรู้เรื่องปัจจัยด้านต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร.** การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาโรณี กวีวุฒิกิจ. (2536). **พฤติกรรมการรับรู้ของบุคคลที่มีความพึงพอใจต่อสิ่งเร้า.** การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชรีณี เดชจินดา. (2535). **ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ศึกษากรณีการให้บริการข่าวสารการท่องเที่ยว สำนักงานใหญ่ (แมนศรี).** ภาควิชาสังคม. (พัฒนาสังคม. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ซิกมันด์ ฟรอยด์ (S.M. Freud) อ้างจากสุวรรณ สันธิสุวรรณ และคณะ. (2549). **พิมพ์ครั้งที่ 4. พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซีเอ็ดบุ๊คพลัสซิง.
- ดิเรก รัตน์สุข. (2538). **ความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก.** การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ประกายดาว ดำรงพันธ์. (2536). **ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการให้บริการด้านสินเชื่อ: กรณีศึกษาศูนย์ธุรกิจสะพานขาว ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน).** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรียากร สมบูรณ์. (2535). พิมพ์ครั้งที่ 3. **จิตวิทยาผู้บริโภค.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซีเอ็ด บุ๊คพลัสลิซซิง.
- ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **ปัจจัยชี้บ่งถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ.** สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558. จาก <http://www.research.doae.go.th/Textbook>.
- ทฤษฎีความพึงพอใจ. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotoknow.org/posts/492000>.
- เทพพนม เมืองแมน และสวีน สุวรรณ. (2540). พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุงใหม่. **พฤติกรรมองค์กร.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทย ในอำเภอเมืองจังหวัดแมฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหาร การศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุเทพ พานิชพันธ์. (2541). **ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างระบบการ ผลิตการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี.** เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อรุณรัตน์ ชินวรรณ. (2553). **สื่อประชาสัมพันธ์.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.